

KONSEKVENSVURDERING FRILUFTSLIV OG BARN/UNGE

Oppdragsnavn **Områderegulering for Normannset**
Prosjekt nr. **1350019406**
Kunde **Gamvik kommune**
Notat nr. **002**
Versjon **A**
Til **Gamvik kommune**
Fra **Andreas Foss Westgaard**
Kopi

Utført av **Andreas Foss Westgaard**
Kontrollert av **Ulla Sennesvik**
Godkjent av **Ulla Sennesvik**

Dato 25.10.2019

Dette notatet er et temanotat for konsekvensvurdering av friluftsliv og barn/unge jf. fastsatt planprogram for områderegulering for Normannset med konsekvensutredning.

1 Fra planprogrammet

Kommunestyret i Gamvik fastsatte den 27.4.2017 planprogram for områderegulering for Normannset. Iht. planprogrammet skal planforslaget konsekvensutredes, herunder konsekvenser for friluftsliv og barn/unge. Det er gjeldende KU-forskrift på tidspunktet for fastsettelsen av planprogrammet som legges til grunn for utredningen; FOR-2014-12-19-1726.

Planprogrammet fastsatte at metoden for konsekvensvurderingen av fagtemaet skulle være basert på departementets veileder T-1493 (konsekvensutredning av kommuneplanens arealdel), men dette notatet utvider metoden til i hovedsak å støtte seg på KU-metodikken i Statens vegvesens håndbok V712, da denne operasjonaliserer KU-metodikk for tema friluftsliv og barn/unge bedre enn T-1493 som er svært overordnet.

Konsekvensutredningen skal kun utrede ett alternativ (alternativ 1/ utbyggingsalternativet = planforslaget) i tillegg til referansesituasjonen (nullalternativet), som påvirkningen vurderes i forhold til. Med nullalternativet forstås en videreføring av dagens arealbruk og planstatus i området (i hovedsak LNFR-areal).

2 Datagrunnlag og metode

Utredningen bygger på følgende data: Informasjonsinnhenting fra nettkilder som www.ut.no og www.perletur.no samt telefonintervju med ressurspersoner i Nordkyn turlag og kommunen. Gamvik kommune har ikke kartlagt og verdsatt friluftslivsområder etter Miljødirektoratets veileder M98.

Som nevnt hviler metoden i hovedsak på Statens vegvesens håndbok V712 kap. 6 om ikke-prissatte konsekvenser, men noe tilpasset planforslagets

Rambøll
Løkkeveien 115
Postboks 1077
9503 Alta

T +47 78 44 92 22
F +47 78 44 92 20
<https://no.ramboll.com>

karakter som en overordnet områderegulering. Utredningen er metodisk utarbeidet med følgende fremgangsmåte:

1. Vurdering av planområdets beliggenhet og funn i datagrunnlaget for området
2. Vurdering av influensområder
3. Inndeling i delområder og vurdering av verdi
4. Planforslagets/tiltakets påvirkning og konsekvenser for fagtemaet
5. Vurdering av mulige skadereduserende tiltak

3 Rammer og føringer for fagtemaet

3.1 Formål og definisjoner

Fagtema friluftsliv og barn og unge belyser planforslagets og tiltakenes virkninger for brukerne av utredningsområdet (plan- og influensområdet), med særlig fokus på barn og unges interesser og bruk av uteoppholdsareal. Temaet omfatter alle områder som har betydning for allmennhetens mulighet til å drive friluftsliv som helsefremmende og trivselskapende aktivitet i nærmiljøet og i naturen ellers.

Formålet med analysen er å få kunnskap om verdifulle områder for friluftsliv og barn og unge, og belyse konsekvensene av utbyggingsalternativet i planforslaget. Dersom flere alternativer skal vurderes, må det tydeliggjøres hvilke alternativ som er best og dårligst for fagtemaet.

Friluftsliv er definert som opphold og fysisk aktivitet i friluft i fritiden med sikte på miljøforandring og naturopplevelse. Temaet omfatter ikke motorisert ferdsel, næringsvirksomhet eller innendørs aktiviteter.

3.2 Nasjonale føringer

Den viktigste nasjonale føringen for friluftsliv er friluftsloven som hjemler allemannsretten til ferdsel til fots mm. i utmark. I lovens formålsparagraf heter det: *Formålet med denne loven er å verne friluftslivets naturgrunnlag og sikre almenhetens rett til ferdsel, opphold m.v. i naturen, slik at muligheten til å utøve friluftsliv som en helsefremmende, trivselskapende og miljøvennlig fritidsaktivitet bevares og fremmes.*

I meldingen til Stortinget om friluftslivspolitikken (Meld.St. 18 (2015–2016)), slår regjeringen fast at hovedmålsettingen i friluftslivspolitikken er at en stor del av befolkningen driver jevnlig med friluftsliv. Regjeringen vil derfor at friluftsliv i nærmiljøet skal prioriteres i det offentlige friluftslivsarbeidet. Kulturminner skal synliggjøres og formidles som opplevelsesverdi og motivasjonsfaktor i friluftsliv.

Meldingen understreker at friluftsliv langs kysten og i de store skogs- og fjellområdene er en viktig del av trivselen og livskvaliteten til mange mennesker, og står sentralt i det norske friluftslivets historie, identitet og forankring. Meldingen understreker derfor betydningen av å ivareta muligheten til friluftsliv langs kysten og i fjellområdene. I strandsonen er det viktig å unngå bygging som hindrer allmennhetens ferdsel og opphold.

Gjennom Rikspolitiske retningslinjer for barn og unges interesser i planleggingen skal barn og unge sikres gode oppvekstvilkår og gis mulighet til å utvikle ferdigheter i friluftsliv. Konsekvenser for barn og unges interesser skal vurderes og beskrives i ethvert planarbeid.

Retningslinjene gir følgende føringer:

- Arealer som skal brukes av barn og unge skal være sikret mot forurensning, støy, trafikkfare og annen helsefare.

- I nærmiljøet skal det finnes arealer hvor barn kan utfolde seg og skape sitt eget lekemiljø.
- Kommunen skal sørge for at det skaffes fullverdig erstatningsareal ved omdisponering av areal som barn bruker uavhengig av reguleringsstatus dersom slike områder bygges ned.

4 Situasjon

4.1 Beliggenhet

Planområdet ligger øst-nordøst for Mehamn tettsted og utgjør den nordvendte to kilometer lange Normannsetfjorden med tilgrensende landareal. Det strekker seg videre ut til Lille Kamøya en kilometer lenger ut. Landskapet utgjør fjorden og de strandnære arealene med strandberg og fjellpartiene ovenfor. Området består overveiende av sjøområder, strandberg og fjell-lynghei.

Nærheten til Mehamn gjør at Normannset, og da særlig indre og vestlige del, utgjør friluftsområder med god tilgjengelighet. Deler av planområdet byr også på natur og landskapsrom som gjør områdene ekstra attraktive med tanke på rekreasjon.

Det er ikke registrert opparbeidede uteoppholdsareal for barn og unge i planområdet, men igjen gjør nærheten til Mehamn i indre og vestre del at det må legges til grunn at også barn og unge utgjør viktige brukergrupper. På Vevikneset er det tilrettelagt med bålplass mm. for allmennheten.

Det legges til grunn av bruken av Normannsetfjorden i sjø har noe mindre bruksfrekvens, men at området er egnet til f.eks. sportsfiske. Pollen innerst har naturlig sandstrand og ligger relativt skjermet til.

Figur 1. Oversiktsbilde Normannsetfjorden sett ovenfra Bjørkvika. Foto: Rambøll

Figur 2. Vevikneset sett fra Mehamnhaugen. Foto: Rambøll

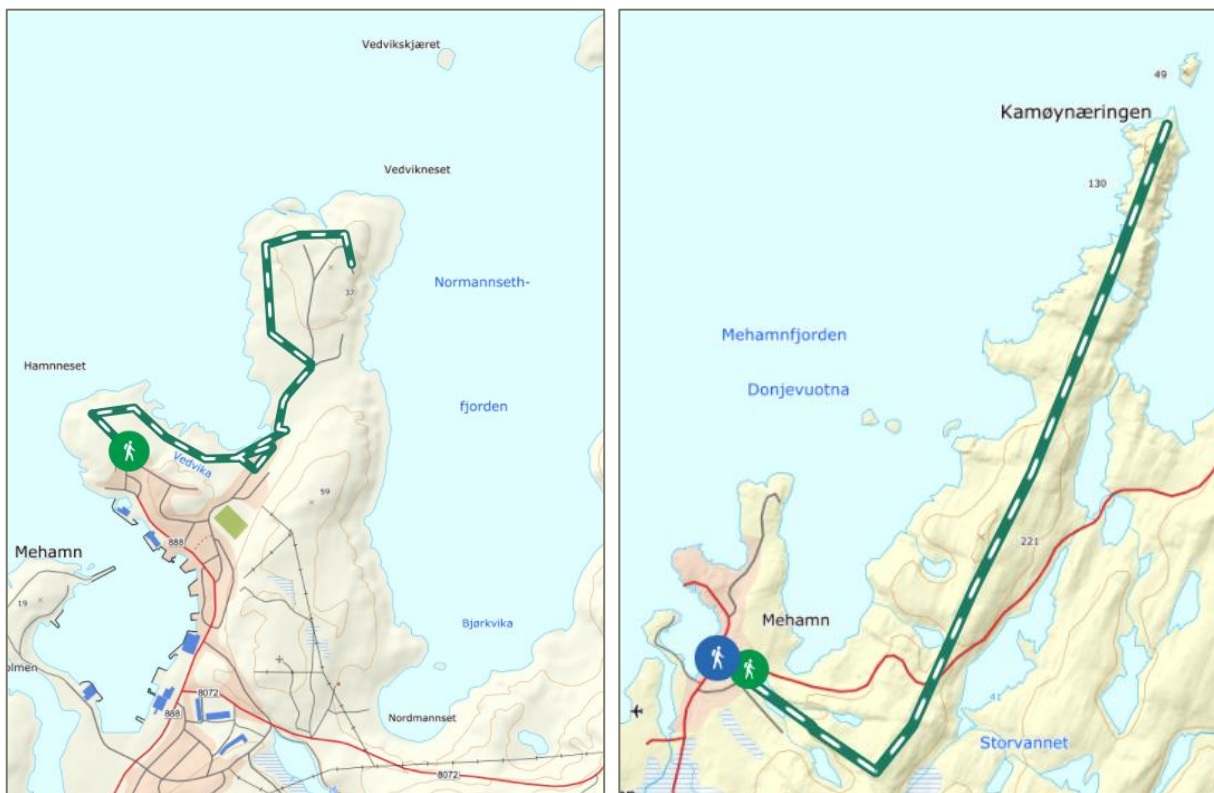

Figur 3. Sandstrand innerst i Normannsetpollen. Foto: Rambøll

4.2 Turforslag i og ved området

Det nasjonale turforslag-nettstedet ut.no og nettsiden perletur.no i regi av Finnmark friluftsråd har begge turforslag i og ved planområdet jf. figur under. Turforslagene har svært ulik lengde og

terrengprofil, der Vevikneset må kunne anses for et nærturterreng, mens en tur til Kamøynæringen er en dagstur i til dels kupert terreng.

Figur 4. Forslag til turer i og ved planområdet som foreslått på nettstedet ut.no. Begge er såkalte «Perleturer». Kilde: www.ut.no

5 Planforslaget med påregnelige tiltak og aktivitet

Det vises til planbeskrivelsen for generell redegjørelse av planforslaget og tiltak som planforslaget åpner for. For fagtemaet er det relevant å framheve at planforslaget medfører en rekke tiltak og aktiviteter som må regnes for å være uforenelig med friluftsliv. Et industriområde som tiltenkt i Normannset vil dessuten kunne påvirke også noe utenfor planavgrensningen, for eksempel støytbredelse, slik at utredningen må hensynta influensområdet for aktiviteten.

6 Verdi

Vurderingen av datagrunnlaget gjør det hensiktsmessig å dele plan- og influensområdet i delområder som angitt i figur under.

Figur 5. Plan- og influensområdet inndelt i delområder for fagtemaet (delområde 5 inkluderer også Vedvikskjæret og Lille Kamøya)

Tabell 1. Verdivurdering delområder

Delområde-id	Begrunnelse for verdi	Verdi
1	<u>Vedvikneset</u> Nærturterreng til Mehamn. Stier og vei. Opparbeidet med bålplass og benker mm.	Uten bet. Noe Middels Stor Svært stor ----- ----- ----- ----- ▲
2	<u>Mehamnhaugen</u> Nærturterreng til Mehamn. Flere stier mot toppen og langsgående nord-sør.	Uten bet. Noe Middels Stor Svært stor ----- ----- ----- ----- ▲

3	<u>Normannsetpollen</u> Eneste sandstranda i Normannsetfjorden ved en naturskjønn poll. Frodig gresseng bakenfor.	Uten bet. Noe Middels Stor Svært stor ----- ----- ----- ----- ----- ▲
4	<u>Skipsviktuva</u> Del av et større turterreng for de som vil gå mot Skipsvika eller Kamøynæringen. Tøffere turterreng tilsier noe mindre bruk.	Uten bet. Noe Middels Stor Svært stor ----- ----- ----- ----- ----- ▲
5	<u>Normannsetfjorden (sjø), Vevikskjæret og Lille Kamøya</u> Noe bruk av fjorden og øyene i fritidsbåt og til sportsfiske legges til grunn.	Uten bet. Noe Middels Stor Svært stor ----- ----- ----- ----- ----- ▲

7 Påvirkning og konsekvens

Påvirkning er et uttrykk for endringer som planforslaget eller det foreslåtte tiltaket vil medføre, og relateres til den ferdig etablerte situasjonen. Påvirkning vurderes i forhold til referansesituasjonen (nullalternativet), som per definisjon har ingen påvirkning og konsekvens.

Framtidig situasjon medfører at industriområder med havneanlegg er etablert i områdene regulert til formålet på begge sider av Normannsetfjorden. Terrengbearbeidingen og aktiviteten som følger av dette, medfører at planområdet, med unntak av pollen i indre del, ikke vil være tilgjengelig for friluftsliv. Graden av påvirkning skiller likevel noe mellom delområdene, da man særlig på østsiden har alternativer nærmere Skittenfjorden som ikke er påvirket.

Vurderingen av påvirkning og konsekvens per delområde framgår av og begrunnes i tabell under.

Tabell 2. Vurdering av påvirkning og konsekvens delområder

Del-område-id	Verdi	Påvirkning (=▲)	Konsekvens
1	Middels	Sterkt forringet Forringet Noe forringet Ubetydelig endring Forbedret ▼ Ødelagt Ingen endring ▼ Stor forbedring ▼ ----- ----- ----- ----- ----- ▲	1 minus (-)
		Terreng på Veviknesets østre del vil, dersom reguleringsplanen realiseres helt ut til molo, være tatt ned til ca. kainivå med en fjellskjæring i bakkant. Visuelt og støymessig vil området forringes noe, samt at arealet til friluftsmål blir mindre. Konsekvensgrad settes til 1 minus i tråd med konsekvensvifta i håndbok V712.	
2	Middels	Sterkt forringet Forringet Noe forringet Ubetydelig endring Forbedret ▼ Ødelagt Ingen endring ▼ Stor forbedring ▼ ----- ----- ----- ----- ----- ▲	1 minus (-)
		Mehamnhaugens østre kant vil som følge av planforslaget tas ned til ca. kainivå med fjellskjæring i bakkant. Visuelt og støymessig vil området forringes noe, samt at arealet til friluftsmål blir mindre. Konsekvensgrad settes til 1 minus i tråd med konsekvensvifta i håndbok V712.	

3	Middels	Sterkt forringet Forringet Noe forringet Ubetydelig endring Forbedret ▼ Ødelagt Ingen endring ▼ Stor forbedring ▼ ----- ----- ----- ----- ----- ▲	Ubetydelig (0)
		Normannsetpollen foreslås regulert til friluftsmål med mulighet for naustbygging i rekke. Terrengformasjon (amfi) skjermer i noen grad visuelt mot planlagt industriområde. Påvirkningen for friluftslivsverdiene vurderes som små/ubetydelige. Konsekvensgrad settes til null i tråd med konsekvensvifta i håndbok V712.	
4	Noe	Sterkt forringet Forringet Noe forringet Ubetydelig endring Forbedret ▼ Ødelagt Ingen endring ▼ Stor forbedring ▼ ----- ----- ----- ----- ----- ▲	Ubetydelig (0)
		Foten av Skipsviktuvass vestsida vil som følge av planforslaget kunne planeres til industri og medføre en eller flere fjellskjæringer, og således avskjære muligheten for friluftsliv på østsida av Normannsetfjorden. Registrerte verdier i området og muligheten til å gå lenger øst og utenom planområdet, for eksempel på tur til Kamøynevingen, gjør at konsekvensgrad settes til null i tråd med konsekvensvifta i håndbok V712.	
5	Noe	Sterkt forringet Forringet Noe forringet Ubetydelig endring Forbedret ▼ Ødelagt Ingen endring ▼ Stor forbedring ▼ ----- ----- ----- ----- ----- ▲	Ubetydelig (0)
		Normannsetfjorden i sjø vil påvirkes ved utfylling fra land, havnerelatert trafikk og ev. akvakulturanlegg. Kvalitetene til fjorden som tilnærmet urørt og område for sportsfiske vurderes noe forringet av planforslaget. Registrerte verdier er likevel ikke større enn av konsekvensgrad settes til null i tråd med konsekvensvifta i håndbok V712.	

8 Oppsummering og sammenstilling av konsekvens

Planforslaget berører attraktive og tettstedsnære områder for friluftsliv, herunder også friluftslivsområder egnet for barn og unge. Natur og topografi tilsier at størst verdi befinner seg på vestsida av Normannsetfjorden (Mehamnhaugen og Vevikneset) samt i Normannsetpollen.

Tabell 3. Sammenstilling av konsekvensvurderingen

Delområde	Alt. 0	Alt. 1
1 Vevikneset	Ingen (0)	1 minus (-)
2 Mehamnhaugen	Ingen (0)	1 minus (-)
3 Normannsetpollen	Ingen (0)	Ubetydelig (0)
4 Skipsviktuva	Ingen (0)	Ubetydelig (0)
5 Normannsetfjorden	Ingen (0)	Ubetydelig (0)
Avveining		Delområder på vestsida av fjorden tillegges mest vekt.
Samlet vurdering	Ingen konsekvens	Noe negativ konsekvens
Rangering	1	2
Forklaring til rangering	Alt. 0 har klart mindre negativ konsekvens enn alt. 1.	
Beslutningsrelevant usikkerhet	Liten	Liten

Sammenstillingen av konsekvensvurderingen av delområdene jf. tabell over gir samlet sett en vurdering der utbyggingsalternativet (alt. 1) har noe negativ konsekvens for fagtemaet. Selv om det er flertall av delområder med ubetydelig konsekvens, vektas delområdene på vestsida av fjorden størst da de har langt høyt bruksfrekvens og topografisk er lettere å ferdes i.

8.1 Usikkerhet

Et relativt godt datagrunnlag gir liten usikkerhet om verdiene i området, men det overordnede plannivået gjør at usikkerheten knyttet til hvilke tiltak og virksomhet som kommer er større. Usikkerheten vurderes imidlertid ikke påvirke samlet vurdering av konsekvens nevneverdig.

8.2 Skadereduserende tiltak

Det er ikke redusert skadereduserende tiltak utover det som ligger i planforslaget. Det er viktig at høye fjellskjæringer sikres med gjerde slik at fallulykker unngås. Mulig skadereduserende tiltak, som ikke er vurdert, er å begrense utbyggingen.

8.3 Kompenserende tiltak

Kompenserende tiltak er ikke vurdert i denne utredningen. Det vurderes at bestemmelsene i Rikspolitiske retningslinjer for barn og unges interesser i planleggingen om erstatningsareal ikke kommer til anvendelse i planområdet.

9 Oppfølgende undersøkelser

Det er ikke planlagt før- eller etterundersøkelser av virkningene for friluftslivet som del av områderegulering for Normannset.

10 Referanser

Klima- og miljødept. (2016) *Meld. St. 18 (2015–2016) Friluftsliv — Natur som kilde til helse og livskvalitet.*

Vegdirektoratet (2018) *Håndbok V712 Konsekvensanalyser*

10.1 Nettkilder

www.ut.no

www.perletur.no

10.2 Muntlige kilder

Nordkyn Turlag v/leder (telefonsamtale)

Gamvik kommune v/Geir Hansen